

РЕШЕНИЕ

№ 6386

гр. София, 01.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 07.10.2022 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Силвия Димитрова

ЧЛЕНОВЕ: Петя Стоилова

Атанас Николов

при участието на секретаря Цветелина Заркова и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **4729** по описа за **2022** година докладвано от съдия Силвия Димитрова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.285, ал.1, изр.2 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/, вр. с глава дванадесета от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Делото е образувано по касационна жалба на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към МП срещу Решение №1390/04.03.2022 г., постановено по адм. д.№4166/2019 г. по описа на АССГ, 47-и състав. Със същото е оставен без разглеждане като недопустим иска на С. С. С., предявен в общ размер от 2000 лв. за периода от 30.06.2014г. до 29.03.2019г. в частта относно претърпени неимуществени вреди в резултат от поставяне в неблагоприятни условия – наличие на влага и мухъл в килията, недостатъчно отопление през зимните месеци и липса на охлаждане през летните месеци, липса на вентилация и свеж въздух, на качествена /диетична/ храна, наличие на лоши миризми от намиращи се в близост до килията отходни шахти, наличие на вредители и запрашеност на въздуха във връзка с намираща се в близост до ЗО „К.“ кариера, както и за периода от периода 30.06.2014г. – 15.04.2019г., поради пренаселеност и е прекратено адм. дело № 4166/2019 г. в тази му част, като за останалата част на иска – т.е. за периода от 30.03.2019 г. до 15.04.2019 г. искът е отхвърлен като неоснователен и недоказан; отхвърлен като неоснователен и недоказан е иска на С. С. С. срещу ГДИН в размер на 3000 лв. за периода от 30.06.2014 г. до 15.04.2019 г. в частта относно претендирани вреди във връзка с липса

на денонощно медицинско обслужване в затвора, както и на неосказана медицинска помощ извън датата 04.07.2018 г.; Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ е осъдена да заплати на С. С. С. обезщетение в размер на 7000 лв. за претърпени неимуществени вреди от ненавременно предоставена медицинска помощ на 04.07.2018г., в резултат от което е влошено здравословното му състояние и е застрашен животът му, вследствие на поява на заболяване илеус/перитонит, като искът на С. С. С. срещу ГДИН за обезщетение на претърпени неимуществени вреди от ненавременно предоставена медицинска помощ на 04.07.2018г., в резултат от което е влошено здравословното му състояние и е застрашен животът му, вследствие на поява на заболяване илеус/перитонит, за останалата част до пълния претендиран размер от 35 000 лв., или за 28 000лв. е отхвърлен.

Според касатора съдът неправилно и необосновано е приел, че са налице кумулативно изискуемите предпоставки за уважаване на иска. За погрешен счита извода относно установените бездействия на администрацията, напротив, установено е по несъмнен начин, че служителите на ГДИН стриктно са съблюдавали спазването на законните права и интереси на ищеца. Сочи също, че е погрешен изводът за ненавременно придоставена медицинска помощ, по отношение на която счита, че не е част от административната дейност на ответника, а е медицинска дейност. Позовал се е на Наредба №2 от 22.03.2010 г. за условията и реда за медицинско обслужване в местата за лишаване от свобода. Предвид тази уредба счита, че изводът на съда се отнася за качеството и адекватността на медицинската дейност, като административният орган не отговаря за начинът, по който е лекуван ищецат. Освен това твърди, че по делото не е установено да са били налице случаи, в които ищецат да се е нуждаел от медицинско обслужване и такова да не му е осигурено. От доказателствата по делото се установявало, че същият не е търсил медицинска помощ и такава да не му е оказана. Сочи, че неправилно съда не е кредитирал заключението на СМЕ в частта относно констатациите, че усложненията на заболяването илеус не е било възможно да бъдат избегнати като е оказана навременна медицинска помощ на ищеца. В тази връзка неправилно са кредитирани свидетелските показания, които са противоречиви. Дори да се допусне, че ищецът не е навреме лекуван, доколкото липсват регистрирани оплаквания от негова страна в медицинския журнал, няма как администрацията на затвора да съблюдава здравословното му състояние, тъй като затвора е място за изтърпяване на наказание „лишаване от свобода“, а не е здравно заведение и за ГЗИН несъществува задължение да осигурява денонощно медицинско обслужване. По тези съображения, подробно мотивирани в касационната жалба касаторът счита, че липсват незаконосъобразни действия или бездействия на служители от ГДИН, които да са в причинно-следствена връзка с твърдените от ищеца неимуществени вреди. Не е доказано ищецът да е поставен в неблагоприятни условия по смисъла на чл.3, ал.2 и ал.3 ЗИНЗС, като в случая липсват каквито и да е доказателства, даже и като индикация за извършени от служителите на ГДИН бездействия от категорията на посочените в тези разпоредби, още по-малко умишлени такива. Оспорва се и размерът на присъденото обезщетение, с довода, че същият е завишен. Предвид това се иска отмяна на решението в осъдителната му част и постановяване на друго. В условията на евентуалност се иска да бъде намален размерът на присъденото обезщетение. В останалата част се иска решението да бъде оставено в сила.

Ответникът по касация л. св. С. С. С., чрез процесуалния си представител адв. В. П. от

САК в представен писмен отговор оспорва касационната жалба с доводи за нейната неоснователност. Счита, че решението в обжалваната му част е правилно, поради което моли да бъде оставено в сила. Претендира присъждането на разноски.

СГП, чрез прокурор Моника Малинова изразява становище за неоснователност на касационната жалба.

В настоящото производство от страните не са представени нови писмени доказателства за установяване на касационните основания.

Административен съд - София-град, XXI касационен състав, в качеството си на касационна инстанция, като взе предвид наведените в жалбата доводи и като съобрази разпоредбата на чл.218 АПК, приема следното:

Касационната жалба е допустима в частта, в е обжалвано решението, в частта, в която касаторът е осъден да заплати на С. С. С. обезщетение в размер на 7000 лв. за претърпени неимуществени вреди от ненавременна предоставена медицинска помощ на 04.07.2018 г., в резултат от което е влошено здравословното му състояние и е застрашен животът му, вследствие на поява на заболяване илеус/перитонит. Същата е подадена в установения с чл.211, ал.1 АПК 14-дневен срок от надлежна страна срещу подлежащ на касационна проверка валиден и допустим съдебен акт. В останалата част касационната жалба е недопустима, доколкото обжалваното решение в тази му част не е неблагоприятен за касатора съдебен акт, а съгласно чл.210, ал.1 АПК право да обжалват решението имат само страните по делото, за които то е неблагоприятно. Следователно в тази част касационната жалба е подадена срещу решение, което не подлежи на касационно оспорване от ГДИН, поради което и на основание чл.215, т.4 АПК следва да бъде оставена без разглеждане.

Разгледана по същество в допустимата ѝ част, касационната жалба е неоснователна.

Производството по адм. д . № 4166/2019 г. по описа на АССГ, 47-и състав е образувано по искова молба от 15.04.2019г. на С. С. С., изтърпяващ наказание „лишаване от свобода“ в Затворническо общежитие „К.“ към Софийски затвор, подадена чрез адв. В. П. – АК К., за осъждането на Главна дирекция Изпълнение на наказанията /ГДИН/ при Министерство на правосъдието да заплати на ищеца обезщетение за неимуществени вреди в размер на 40 000лв. за периода от 30.06.2014г. до подаване на исковата молба 15.04.2019 г., в резултат от поставянето му в условия на изтезания, жестоко и нечовешко отношение по смисъла на чл. 3, ал. 2, т. 2 от ЗИНЗС - неоказана медицинска помощ, липса на лекар, лоши битови условия в затвора – липса на климатизация и вентилация, висока влажност, мухъл в килиите, недостатъчен приток на свеж въздух, недостатъчно отопление през зимните месеци, наличие на лоши миризми от намиращи се в близост до килията отходни шахти, разположена в близост до затвора кариера, в резултат от което е повишено нивото на фини прахови частици, лошо качество на предлаганата в затвора храна – като калориен и химически състав, лоши хигиенни условия при приготвянето ѝ. С молба от 15.05.2019 г. С. е конкретизирал исковата си претенция, като я разделя на три групи неимуществени вреди. Първата е свързана с ненавременното оказване на медицинска помощ на ищеца на 04.07.2018 г. и поставяне в риск на неговия живот, както и здраве поради това, че в продължение на 20 и повече часа е бил оставен без лекарски надзор, независимо от симптомите на описаното в ИМ заболяване и опасността от настъпване на необратими последствия. За тази група вреди е претендирал парично обезщетение в размер на 35 000 лв. Втората група вреди е за периода от 30.06.2014г. до

15.04.2019г., поради перманентната липса на лекар в затворническото общежитие и неосигуряване на задължителните профилактични прегледи на затворниците, както и невъзможност за прегледи и хоспитализация, когато се наложи при спешност. За тези вреди е претендирал 3 000 лв. Третата група вреди е за невъзможността на ищеца да спазва предписанията на лекарите за диетичен режим, да няма контакт с влага и студ в килията, които са необходими за неговото възстановяване след операцията, за които твърди, че не са му осигурени. Претендирал е обезщетение в размер на 2 000 лв. за тези конкретно посочени вреди.

Като е събрал относимите и допустими доказателства, анализирайки същите, по отношение на иска, решението по отношение на който е предмет на касационна проверка първоинстанционният съд е приел от фактическа страна, че с присъда № 17/25.04.2012г., постановена по НОХД № 71/12г. по описа на Окръжен съд – Видин, влязла в сила на 07.03.2013г., С. С. е осъден на 4 години „лишаване от свобода”. С присъда № 20/08.07.2013г., постановена по НОХД № 25/13г., по описа на Окръжен съд - Враца, влязла в сила на 30.06.2014г., С. С. С. е осъден на 18 години „лишаване от свобода”. С Определение №452/16.10.2014г., постановено по ЧНД № 419/14г., по описа на Окръжен съд - Враца, на основание чл. 25, ал. 1, във вр. с чл. 23, ал. 1 от НК двете наказания са групирани, като на С. С. С. е определено едно общо наказание в размер на най-тежкото от тях, а именно 18 години „лишаване от свобода”, наложено по НОХД № 25/13 г., по описа на Окръжен съд - Враца. След влизане в сила на присъдата по НОХД № 25/13г., по описа на Окръжен съд - Враца на 30.06.2014г., ищецът е приведен за изтърпяване на наказанието в Затворническо общежитие К. – на 19.08.2014г., съгласно представени писмени доказателства – част от досието му. Настанен е във 2-ра група, килия номер 3, където излежава присъдата си.

За безспорно е прието, както и е установено от представените писмени доказателства – епикриза, издадена от УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ – ЕАД, Трета хирургична клиника ИЗ № 25245/2018, че С. е постъпил в лечебното заведение на 05.07.2018г. в 18:01ч. „по спешност, с болки в корема, с едnodневна давност“, с диагноза илеус перитонит, илеус механикус пер, М. 10:К56.5 Чревни сраствания /бридове/ с непроходимост. Проведено е оперативно лечение и е изписан на 12.07.2018г. в добро общо състояние. Съгласно епикриза, издадена от СБАЛЛС, Хирургично отделение, С. е постъпил за лечение на 12.07.2018 г. с диагноза „статус пост операционен про илеус механикус. Бронхопневмония билатералис пост оперативна“. Проведено е лечение с антибиотици и е изписан на 17.08./2018г. В представена по делото медицинска справка се сочи дата на изписване – 17.07.2018г.

От представена медицинска справка от гл. инспектор Д. Т. се потвърждават данните от епикризата от УМБАЛСМ „Пирогов“ за болки в корема, датиращи от 04.07.2018г. вечерта, като е посочено, че на същия ден около 19:00ч. С. е прегледан от мед. ф-р Д. в СБАЛЛС, който не е установил остър хирургичен корем, констатирана е запазена перисталтика и меко-еластични стени на корема. Предписано е симптоматично лечение със спазмолитици. Същото се потвърждава и от медицинска справка от 15.06.2019 г. на д-р А.. Наличието на болки в корема и неоказаната своевременно медицинска помощ за това съдът приел за установено и от показанията на разпитаните в хода на производството свидетели.

В назначена съдебно-медицинска експертиза, вещото лице е посочило, че след проведен клиничен преглед на 25.01.2022г. не се установяват патологични отклонения в органи и системи. Не се установява да е хронифицирал някой здравословен проблем

- проведеното лечение за бронхопневмония през 2018 г. не е оставило следа, не се установяват данни за хроничен бронхит след клиничния преглед. В заключението е пояснено, че илеус е медицински термин, който се характеризира с оклузия или парализа на червата, пречката преминаването на чревното съдържимо в мястото на блокиране, което води до натрупване на газ и течности в червата. И. може да бъде механичен - от обструкция, или паралитичен - от чревна атония или парализа. Възможни причини за механичен илеус са външна компресия, като сраствания или хернии; от промени в стената на червото - тумор, възпаление; от запушване на лумена инвагинация, копростаза. Различават се пълен илеус и непълен, респ. субилеус. Ако в началото е доказано, че е субилеус, стартират консервативни методи на лечение и активно наблюдение. При настъпване на пълен илеус се налага оперативно лечение. Неоперативно лечение е възможно само в ранен стадий. Опасни усложнения на илеуса са некроза или перфорация на кух орган.

Относно състоянието перитонит, настъпило на процесната дата – 05.07.2018г., в експертизата се сочи, че перитонит е възпаление на перитонеума -ципа, която покрива стените на коремната кухина и вътрешните органи. Обичайни причини са инфекция, например при спукан апендикс или при изтичане на телесни течности в перитонеума-кръв, стомашен сок, урина, жлъчен сок при перфорация на определен орган, травма или друго заболяване, като чревна непроходимост. Прояви на перитонит са фебрилитет, коремна болка, учестена сърдечна дейност. Най-често усложнение - остър хирургичен корем. П. бива остър и хроничен. От своя страна острият се дели на първичен, когато поражение на коремната кухина се осъществява от микроорганизми, проникващи по кръвен път, хематогенно и по лимфен път, лимфогенно. Вторичен перитонит възниква в резултат на перфорация или възпаление на апендикса, жлъчния мехур, панкреас, перфорация на кух орган или орган от пикочо-половата система, некротичен, следоперативен. П. може да бъде ограничен в определена зона или дифузен. Според тежестта на протичане има реактивен стадий -до 24 часа, със силно изразени болков синдром, мускулна защита, гадене, повръщане, възбуда, учестен пулс и дишане, повишено артериално налягане. Токсичен стадий -от 24 до 72 часа -ясно изразена интоксикация, септичен шок. Терминален стадий -повече от 72 часа -интоксикация, септичен шок. Посочено е, че при това заболяване бързо настъпва интоксикация на организма и често завършва с летален изход, дори да е отстранена причината за поява на перитонит. На въпрос на експертизата дали ако ищецът е получил медицинска помощ по-рано, би била избегната оперативната намеса, вещото лице е направило извод, че ищецът е получил медицинска помощ при поява на оплаквания, състоянието не е преценено като остро, проведено е медикаментозно лечение със спазмолитични средства интрамускулно. Ако е било възможно да се избегне оперативна намеса, състоянието щеше да се подобрява от приложени спазмолитици. Експертът счита, че състоянието от субилеус еволюирало в илеус в тези часове, за които сочи ищецът в исквата молба от около 20 часа, като още на 10-13-ти час д-р А. вече заподозрял състоянието остър хирургичен корем. Соци се, че при неправилно диагностициране на случая и развитие на необратими усложнения след 72 часа от начало на формиране на перитонита и илеуса би имало риск за живота на пациента, но при хоспитализиране в УМБАЛСМ „Н.Пирогов“ състоянието на пациента е било още в реактивен стадий, в първите 24ч. от старта на първите симптоми. Диагностициран е илеус/перитонит, но при проведените изследвания все още е имало само раздути чревни бримки, нямало е сформирани хидро-аерични нива,

говорещи за пълна пареза на червото, описвали глъхнеща, но долавяща се перисталтика, не е описано неудържимо повръщане, нямало е свободен газ в коремната кухина -значи не е настъпило фатално усложнение -перфорация на кух орган. За 8-9 дни е настъпило възстановяване на пациента, който е изписан в добро общо състояние.

Първоинстанционният съд не е кредитирал експертизата в частта относно констатациите, че усложненията на заболяването илеус не е било възможно да бъдат избегнати, тъй като е оказана навременна медицинска помощ на ищеца. Обстоятелството, че същият е прегледан от фелдшер е документирано единствено в докладна записка, изготвена в много по-късен период, и няма други данни за този факт, включително от медицинското досие на ищеца. От друга страна, свидетелите единодушно споделят, че си спомнят ясно деня, в който С. е получил болки в корема, както и влошеното му състояние, чувството на безнадеждност и на предстояща смърт, както и не му е оказана помощ от ответника. Свидетелите са преки очевидци на събитията и от показанията им е видно, че спомените им са запазени, възприети са лично от тях, а не са предадени от ищеца. От друга страна, същото се установява и от представената по делото епикриза от УМБАЛСМ „Пирогов“, съгласно която лицето е прието с коремни болки с едnodневна давност. С оглед това същите са кредитирани. На следващо място, самият факт, че субилеус е прераснало в илеус /пълен/ и перитонит, което, както се сочи в експертизата, е усложнение на заболяването, е достатъчен, за да се направи извод за забавено лечение. Вещото лице е посочило, че при настъпване на пълен илеус се налага оперативно лечение, а неоперативно лечение е възможно само в ранен стадий, опасни усложнения на илеуса са некроза или перфорация на кух орган. Така описаното възпаление на перитонеума - ципа, която покрива стените на коремната кухина и вътрешните органи, не възниква без причина, като сред посочените от вещото лице причини е и преплитане на червата, като, от друга страна, в случая не се установява някоя от другите посочени причини за това. С оглед изложените данни съставът е формирал извода, че именно нелекуваният навреме субилеус е прераснал в пълен илеус и е бил причина и за възникване на състоянието перитонит, което, както се сочи в експертизата, прогресира бързо в обща интоксикация на организма и често завършва с летален изход, ако е нелекуван в продължение на 72 часа, дори да бъде отстранена причината.

При така установеното от фактическа страна съдът е формирал извод, че именно нелекуваният навреме илеус е бил причина и за възникване на състоянието перитонит, което, както е посочено в експертизата, прогресира бързо в обща интоксикация на организма и често завършва с летален изход, ако е нелекуван в продължение на 72 часа. Обстоятелството, че е извършен преглед от фелдшер не доказва, че ответникът е изпълнил задълженията си по осигуряване на медицинска грижа на лишените от свобода, в частност на ищеца. Този извод се подкрепя и от факта, че първоначално не е поставена правилна диагноза на С., поради което лечението му се е забавило и се е влошило състоянието му. В резултат на това се е стигнало до животозастрашаващи усложнения. С оглед изложеното съдът е приел за основателна претенцията на ищеца за претърпени неимуществени вреди,

изразяващи се в претърпени болки и страдания, както физически, така и душевни – страх за живота, чувство за безпомощност, влошаване на здравето и риск за съществуването му. Конкретно за това състояние на ищеца са и събраните по делото гласни доказателства. За това и съобразно разпоредбата на чл.52 ЗЗД съдът е счел, че справедливото обезщетение по тези вреди следва да е в размер на 7 000 лв., като за останалата част до 35 000 лв. /или 28 000/ исковата претенция е отхвърлена като неоснователна и недоказана.

Настоящият съдебен състав счита, че решението е валидно, допустимо и правилно, при което касационната жалба се явява неоснователна.

При правилно установена фактическа обстановка, съставът на Административен съд – София-град е събрал относимите за правилното решаване на спора доказателства, обсъдил ги е в тяхната взаимна връзка и при съобразяване разпоредбата на чл.284, ал.5 ЗИНЗС е достигнал до правилен и подробно мотивиран извод за частична основателност на предявената от С. искова претенция във връзка с установеното незаконосъобразно бездействие от страна на служителите на ответника – извод, който се споделя и от настоящата съдебна инстанция. Правилно е прието от първоинстанционния съд и че твърдените вреди, претърпени от ищеца, са в пряка връзка с бездействието на администрацията да му осигурят адекватно лечение.

Фактическият състав на обезвредата по чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС включва три елемента: 1. нарушение на чл. 3 ЗИНЗС; 2. настъпили вреди за ищеца; 3. пряка и непосредствена причинна връзка между вредите и нарушението. Доказването на първия елемент е в тежест на ищеца, а за останалите два елемента съдът прилага принципа на кумулативния ефект на всички условия, при които е пребивавал лишения от свобода и презумцията за понесени неимуществени вреди в случай на установено нарушение, съгласно чл. 284, ал. 5 във връзка с ал. 2 от ЗИНЗС. Според чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод извършване на административна дейност. Според чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС в случаите по ал. 1 настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното.

Правилен е изводът на първоинстанционният съд, изведен от установената по делото фактическа обстановка, че в случая са налице законовите предпоставки, обуславящи частична основателност на предявения иск за претърпени неимуществени вреди от незаконосъобразно бездействие на администрацията в Затворническо общежитие „К.“ към Софийски затвор да му осигурят ненавременно предоставена медицинска помощ на 04.07.2018 г., в

резултат от което е влошено здравословното му състояние и е застрашен животът му, което довело до негативно влияние върху физическото и психическо състояние на ищеца, както и до ежедневно чувство на значителен дискомфорт и притеснения.

В случая се касае за бездействие по предоставяне на навременна дължима медицинска помощ по смисъла на т.4 от чл.134 ЗИНЗС, а не до качеството на лечебна медицинска дейност, при което правилно е прието, че твърдяното бездействие е административна дейност по смисъла на чл.1, ал.1 ЗОДОВ. Неоснователни в тази връзка са възраженията на касационния жалбоподател, че липсата на медицински грижи не можела да се определи като административна дейност, тъй като администрацията на затвора нямала правомощие да упражнява контрол върху медицинската дейност на съответния лекар. Качеството на извършваните медицински дейности не може да бъде контролирано от затворническата администрация по какъвто и да е начин. Отговорността на лекаря не може да бъде търсена по реда на чл.204 и сл. АПК, тъй като неговата дейност не е административна по смисъла на АПК. В конкретния случай обаче, независимо че при първите му оплаквания е бил прагледан от фелдшер, впоследствие, въпреки продължаващите болки в корема, в продължителен период от време медицинска помощ не му е оказвана. Следователно в случая не се касае за контрол на качеството на извършваните медицински услуги, а за достъпа изобщо до такива. Задължението на ГД "ИН" във връзка с правомощията му по медицински въпроси е свързано със създаването на условия за опазване на физическото и психическото здраве на лишените от свобода съобразно чл.128, ал. 1 от ЗИНЗС, което по същество е административна дейност по смисъла на чл.1, ал.1 ЗОДОВ. В този ред на мисли дължима административна дейност съставлява изпълнението на задължението по чл.128, ал.1 ЗИНЗС за създаване на условия за опазване на физическото и психическото здраве и за медицинското обслужване на лишените от свобода лица. Следователно и в съответствие с горепосочената разпоредба е налице твърдяното дължимо се по закон фактическо действие, на неизпълнението на което се основава предявеният иск за неимуществени вреди. ГД "ИН" носи отговорност за осигуряване на необходимото медицинско обслужване. В разпоредбата на чл. 133 от ЗИНЗС е разписано, че към затворите, затворническите общежития и поправителните домове се създават медицински центрове, а съгласно чл. 134 от същия закон в тях се осъществяват: 1. спешна медицинска и дентална помощ; 2. първична медицинска помощ; 3. специализирана извънболнична медицинска помощ; 4. дентално обслужване; 5. профилактична, рехабилитационна и хигиенно-противоепидемична дейност за поддържане и укрепване на физическото и психическото здраве на лишените от свобода; 6. медицинско освидетелстване на здравословното състояние на лишените от свобода. В случая, с оглед непрекъснатите и продължителни болки в корема ищецат се е нуждаел от спешна медицинска помощ, каквато безспорно е установено в първоинстанционното производство, че не е осъществена, вследствие на което се е стигнало до оперативно лечение на следващия ден. Правилни са изводите на първоинстанционния съд, че нелекуваният навреме субилеус е прераснал в пълен илеус и е бил причина и за възникване на

състоянието перитонит, което, както се сочи в експертизата, прогресира бързо в обща интоксикация на организма и често завършва с летален изход, ако е нелекуван в продължение на 72 часа, дори да бъде отстранена причината. В резултат на забавата в лечението му се е стигнало до животозастрашаващи усложнения. Следователно ищецът е претърпял вреда от несвоевременното му лечение, причина за което е бездействието на администрацията на Затворническо общежитие „К.“ към Софийски затвор. Предвид това претърпените от него вреди, съгласно чл.284, ал.5 ЗИНЗС, се предполагат до доказване на противното и следва да бъдат репарирани.

Неоснователни са доводите в касационните жалби за неправилност на обжалваното решение в частта му, с която е определен размера на дължимото се обезщетение за причинени неимуществени вреди.

От установеното по делото неизпълнение не следва автоматично обезщетяване на причинените неимуществени вреди в парично изражение, възприето за дължимо от този, чиито права са нарушени, съобразно неговото лично, субективно усещане. Естеството и характерът на причиненото страдание съдът следва да прецени не само от страна на субективното възприятие и усещане на пострадалия за причинена вреда, но и с конкретните факти, от които тя произтича и най-вече обезщетението следва да е съобразено с общите схващания за справедливост, съобразени от съда при приложението на чл. 52 от Закона за задълженията и договорите. В случая изводите на съда за размера на дължимото се обезщетение съответстват на посочените критерии. Правилно са преценени конкретните, обективно съществуващи обстоятелства, относими към увреждането, от което се претендират вреди, както и реалното им отражение върху състоянието на ищеца. Предвид това правилно с обжалваното решение е определена сумата, с която следва да бъдат възмездени причинените вреди.

С оглед на изложеното не са налице сочените касационни основания и решението като правилно следва да бъде оставено в сила в обжалваната част.

Въпреки изхода от спора и направеното искане от страна на ответника по касация за присъждане на направените по делото разноски, такива не дължат, тъй като по делото не е представен договор за правна помощ и липсват доказателства за направени такива за настоящата инстанция.

Водим от изложеното и на основание чл.221, ал.2 АПК Административен съд – София-град, XXI касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение №1390/04.03.2022 г., постановено по адм. д.№4166/2019 г. по описа на АССГ, 47-и състав в частта, в която ГДИН е осъдена да заплати на С. С. С. обезщетение в размер на **7000 лв.** за претърпени неимуществени вреди от ненавременна предоставена медицинска помощ на **04.07.2018 г.**, в резултат от което е влошено здравословното му състояние и е застрашен животът му, вследствие на поява на заболяване илеус/перитонит.

Решението е окончателно.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалбата на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към МП в останалата част, на основание чл.215, т.4 АПК.

В тази част решението, с характер на определение, подлежи на обжалване пред ВАС в 7-дневен срок от уведомяване на страните, на които на основание чл.138, ал.3 АПК да се изпрати препис от същото.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.